

ÚVOD:

Vážení spoluobčané,

obecní zastupitelstvo schválilo dne 29.02.2007 rozpočet pro rok 2007. Jsou plánovány příjmy ve výši 4.734.500 Kč a výdaje ve stejné výši. V rozpočtu jsou v oblasti kapitálových výdajů plánovány tyto významnější akce:

- * komunikace v lokalitě na „Hřebelci“ (1085 tis. Kč)
- * stavební úpravy MŠ Střítež (380 tis. Kč)
- * doplnění osvětlení v obci (150 tis. Kč)
- * rozpočtová rezerva (754 tis. Kč)

V letošním roce byly přijaty novely zákonů týkající se většiny občanů. Jedná se o povinnosti nakládání s vodami (vodní zákon) a o nový zákon o územním plánování a stavebním řádu.

K těmto záležitostem Vám přinášíme v samostatných příspěvcích dostupné informace a kontakty potřebné pro správné, jednoduché a včasné splnění těchto povinností.

Z celého srdce přeji všem občanům obce hodně zdraví a klidné a pohodové prožití velikonočních svátků.

Procházka Zbyněk, starosta obce

V těchto dnech vrcholí největší **křesťanské svátky Velikonoce**, i když v našich zemích je význam těchto svátků poněkud zastíněn Vánocemi, kolem kterých se rozvinuly mnohem četnější a jímavější folklórní a symbolické tradice. Čtyřicetidenní předvelikonoční příprava (doba postní) je zakončena Svatým týdnem, ve kterém si připomínáme poslední dny Ježíšova pozemského života, jeho smrt a vzkříšení.

Květná neděle (letos 1. dubna) nese svůj název podle (palmových a olivových) ratolestí, jimiž Ježíše uvítali jeho učedníci a příznivci při jeho příchodu do Jeruzaléma.

Zelený čtvrtek obdržel svůj název podle hořkých bylin, které se jedly při židovské velikonoční večeři, a podle Getsemanské zahrady, ve které byl Ježíš navečer tohoto dne zatčen. Ve večerních hodinách (ve farním kostele na Jejkově v 17 hod.) slavíme mši svatou na památku Večeře Páně.

Velký pátek je dnem přísného postu a rozjímání o Ježíšově ukřižování. Středem velkopátečních obřadů je četba pašijí a uctívání kříže (začátek v 17 hod.).

Bílá sobota dostala své označení podle toho, že se v tento den katechumeni bezprostředně připravují na přijetí křtu, při němž budou oblečeni do bílých šatů. Věřící v tento den v tichosti rozjímají o Ježíšově utrpení (soukromá adorace od 8 do 17 hod.).

Ježíšovo vzkříšení oslavujeme při Velikonoční vigílii noční bohoslužbě, sestávající ze slavnosti velikonoční svíce, z bohoslužby slova, z křestní bohoslužby a ze slavení eucharistie (začátek v 19 hod.). Tato slavnost pokračuje v neděli Zmrtvýchvstání Páně (mše svatá v 7.30 a v 9 hod.) a přechází do padesátidenní velikonoční doby, do které spadá také svátek sv. Marka, patrona kostela ve Stříteži (poutní mše svatá bude v neděli 29. dubna v 10.30 hod.).

Přeji vám všem hluboké prožití Velikonoc.

Jiří Plhoň, farnost Třebíč-Jejkov

ZÁKLADNÍ DATA:

První zmínka o obci: **1104**

Aktuální počet obyvatel: 494

Průměrný roční úhrn srážek 563 mm
Průměrná roční teplota 6,9 °C
Průměrná roční sněhová pokrývka 60,4 dnů

Potok MARKOVKA:

- délka 25 km
- průtok 0,13 m³/sec.
- vtéká do řeky JIHLAVY

SPOLEČENSKÁ RUBRIKA:

Narození (12/2006-3/2007):

- * Dominik Procházka (10. 02.)
- * Lukáš Kravka (06.03.)

Přihlášení občané (12/06-3/07):

- * č.p. 9 – Kramář Petr, Kramářová Adéla, Kupková Jana
- * č.p. 158 – Petřík Ferdinand
- * č.p. 35 – Benešová Marie, Popelář Martin, Popelář Petr

Odhlášení občané (12/06-3/07):

- * Fránek Radek, Zahradka Pavel a Petr, Zahradková Božena, Karolína

Významná životní jubilea: květen

- * Kloudová Anna (75) Střítež 69
- * Dvořáčková Emilie (85) Střítež 29

Všem jubilantům přejeme do dalších let hodně zdraví, rodinné pohody a štěstí

UPOZORNĚNÍ PRO OBČANY:

Poplatek za psa staršího tří měsíců (za štěňata se neplatí) je 60,- Kč/rok. Poplatek (za rok 2007) uhradte do 30. 04. 2007 na OÚ Střítež!

KŘÍŽE, SOCHY, BOŽÍ MUKA a KAMENY:

KŘÍŽE

Je málo míst, kde by jste nespátřili u křižovatky silnic nebo u vesnic kamenný kříž. Většina těchto památek byla postavena pro zbožný účel, na poděkování za vyplnění nějaké prosby, nebo za uzdravení. Na mnohých z nich je poznačeno jméno zakladatelovo.

Při silnici od Třebíče ke Stříteži asi v půli cesty se nachází krásný kamenný kříž, který postavila obec střítežská roku 1876 (toto vročení je i na kříži).

Směrem jihovýchodním za vsí při silnici na Klučov se nachází tzv. „robotní kříž“. Na těchto křížích bývá často u paty kříže znázorněna lebka a zkřížené kosti. Jde o masku a dvě hole či býkovce, které byly s robotou pohřbeny. Na kříži ve Stříteži je už špatně znatelný letopočet 1846. Na kříži je připevněn plechový korpus Krista.

Odbočíme-li nalevo ze silnice k cestě ke kostelu sv. Marka, stojí vpravo kamenný kříž s letopočtem 1910 a nápisem: „Ke cti a chvále Boží“. Nechal postavit a posvětit Jan Procházka. Uprostřed na hřbitově u sv. Marka se nachází velký kamenný kříž s ukřižovaným Ježíšem. Na kříži je letopočet 1871, přívaz kříže ku svatému Marku stál tehdy 25 zl. 80 kr. Za polámání

vozu při stavbě na hřbitově dala obec panu Tomáši Benešovi náhradu 3 zl. Roku 1873 přispěla obec Kožichovice na kříž částkou 18 zl. a 75 kr. Roku 1875 od udělání a barvení zahrádky kolem kříže a obnovení P. Krista byl účet 9 zl. 40 kr. Před postavením tohoto kříže se na hřbitově nacházel kříž dřevěný, který byl tímto nahrazen.

Jedeme-li dále po silnici směrem na Klučov vpravo u silnice v poli se nachází kamenný kříž, který nechal postavit pan Oberreiter ze Stříteže (měli v té trati pole). Na kříži je nápis: „Zde poutníče málo stůj, rány moje rozvazuj, rány moje kynou, léta tvoje hynou, přijde smrt soud nastane, kam se tvoje duše dostane“. A pod tím je nápis: „Tento kříž jest postaven ku cti a chvále Boží Jana Oberreitera ze Stříteže roku 1910“.

Asi sto metrů dále vpravo v lese se nachází železný kříž v trati zvané „V zadních dílech“, který vlastní pan Jiří Dvořák ze Stříteže č. 126. Tento kříž mu daroval otec Jiří Dobeš (děkan u sv. Martina v Třebíči) v době, kdy se spravovala věž u kostela sv. Trojice v Třebíči. Pan Dvořák vybetonoval základ a usadil kříž, který byl poškozen.

Polní cestou směrem k rybníku Hodinovci se vpravo v poli v trati zvané „V Lavičkách“ nachází železný kříž (Procházkův) uprostřed tří lip zasazených před šesti lety. Tyto lípy zasadil pan Jan Toufar z Třebíče.

Za domem pana Jiřího Dvořáka (hrobníka) se nachází kříž litinový na kamenném podstavci.

SOCHY

Na začátku Stříteže před objektem TOYOTA stojí barokní socha sv. Jana Nepomuckého z roku 1737. K obrazu české krajiny, která sama o sobě bez zásahu člověka má barokní linii socha sv. Jana Nepomuckého patří. Tento český světec je jeden z mála, který byl uctíván i v zahraničí. Bývá zobrazován jako stojící postava v kanovníckém rouchu, s černým čtyřhranným biretem na hlavě, s krucifixem (křížem) a palmovou ratolestí v ruce. Skoro nikdy nechybí pět hvězd okolo jeho hlavy. Podle pověsti je zahlídlí rybáři ve vodě a podle toho také našli Janovo utopené tělo. Byl ochráncem kněží a zpovědníků a jeho jméno je spojováno se zachováním tajemství a mlčenlivosti. Stal se také patronem mostů, lodníků, vorařů, mlynářů. Dodnes stojí jeho sochy u mnoha mostů, na křižovatkách cest nebo u silnic.

Jan pocházel z Pomuku blízko Plzně, kde se narodil kolem r. 1340. Byl žákem Pražské university čerstvě založené Karlem IV. (1348), později pak studoval práva na universitě v Padově. To už však byl vysvěceným knězem a měl za sebou různé funkce na pražském arcibiskupství či práci faráře v kostele sv. Havla na Starém městě pražském. Po návratu z Itálie získal ještě významnější postavení a mohl se počítat mezi vyšší činovníky církve. Stal se žateckým arcijáhnem a také kanovníkem kapituly u svatého Víta, kanovníkem vyšehradským a generálním vikářem pražského arcibiskupství. Tím se však dostal i do centra politického boje, který vedl koncem 14. století pražský arcibiskup Jan z Jenštejna s králem Václavem IV. Šlo v něm hlavně o moc a vliv na obsazování úřadů. Arcibiskup bez králova vědomí potvrdil nového opata kladrubského kláštera, navíc uvalil na některé královské úředníky klatbu. Rozzuřený Václav dal naopak pronásledovat přední arcibiskupovy spolupracovníky včetně generálního vikáře Jana z Pomuku, který byl uvězněn, mučen a 20. 3. 1393 svržen z Karlova mostu do Vltavy. Dodnes je toto místo označeno červenou mramorovou deskou. Stal se typickým barokním světce velmi často zobrazovaným na obrazech a ještě častěji tesaným z kamene nebo vyřezávaným ze dřeva, byl častým námětem svatých obrázků, na jeho svátek se pořádaly poutě a procesí.

Použitá literatura: Petr Piřha: Čechy a jejich svatí, 1999

Poznámka: naši předkové si památek vážili, neničili je, proto i my si jich vážme!

Socha Panny Marie

Stávala na levé straně u silnice od Třebíče směrem ke Stříteži asi v místě křižovatky za Hypernovou. Starší ročníky si tuto sochu dobře pamatují. Zmizela asi v sedmdesátých letech. Ve Stříteži byl pro tuto sochu vžitý název BARBORKA.

BOŽÍ MUKA

Boží muka stávala nejen u osad, ale i na křižovatkách a na mezích cest. Symbolizovala víru křesťanů v Boha, ale byla také překrásným estetickým prvkem v krajině a vkusně ladila s přírodou. Boží muka se stavěla kamenná a zděná. Kamenná se stavěla od 15. století. Jsou jakýmsi pokračovatelem domnělých „křížů cyrilometodějských“. Nápisů na nich často vysvětlují jejich vznik. U Božích muk zděných vročení chybí a není také nápisu.

Boží muka ve Stříteži stojí vpravo silnice na Klučov před mostkem mareckého potoka. Je na nich letopočet 1920. Uvnitř niky je obrázek Panny Marie Svatohorské. V dřívějších dobách tudy vedlo procesí v Křížové dny, byla žehnána úroda a konaly se modlitby.

PAMÁTNÉ KAMENY

Z památných kamenů jsou nejčastější kameny s křížem. Jsou ze žuly, ruly, vápence, tedy z hornin kraje. Nejhojnější jsou v blízkosti měst. Stojí uvnitř osad, při vchodech, na mezích, u polních a lesních cest i u silnic. Tvar mají různý. Výzdoba je vyhloubená do kamene a nebo vypouklá. Řidčeji provází kříž i jiná dílčí výzdoba. Kameny jsou obetkány pověstmi. Některé kameny jsou bez křížů a mají různé symboly. Zvláštní skupinu tvoří hranečníky s místopisným označením a vročením. Do této skupiny spadají i tzv. „švédské kříže“ a „čertovy kameny“. První připomínají Švédy v našich zemích, druhé jsou osamělými balvany a skalami uprostřed lesů a polí.

Ve středověku často platilo smrt za smrt. Nesjednal-li nápravu soud, došlo ke krevní mstě. Časem se však hledalo mírnější řešení a hlavně šlechtické soudy se nerady uchýlovaly k nejvyššímu trestu, protože tím pán ztrácel levnou pracovní sílu. Pachatel tedy dostal šanci vykoupit se za svůj čin. Pozůstalým musel zaplatit pokutu, často nechal sloužit mše svaté, kostelu daroval vosk na svíčky a navíc musel na místě zlého činu vztyčit kříž či kámen, který měl zhotovit vlastnoručně. Jedná-li se o zkrížená břevna mluvíme o smírčím kříži, jde-li o kamennou desku s vytesaným křížem, užívá se název „křížový kámen“. Kameny s křížem jsou v naprosté většině buď pamětní nebo smírčí. Pamětní kříže jsou vsazeny na památku nějakého ujednání (často vytyčení hranice pozemků). Někdy přitom dostal nařezáno nějaký kluk, aby dosvědčil, že to tak bylo, že si to pamatuje. Proto se říká „dostal na pamětnou“. Smírčí kříže byly vztyčeny či zasazeny jako součást pokání za vážné zločiny, někdy šlo o civilně právní trest, odsouzený ho dělal většinou sám. Proto ona velká neumělost. Ta pak je považována za znak stáří a kámen na jehož vznik už nikdo nepamatuje se obestře pověstí.

Asi v polovině cesty z Třebíče do Stříteže vlevo silnice stojí plochý kámen na němž je vytesán kruh a v něm klínový kříž. Původ kamene není znám a je již velmi poškozený. Profesor Richard Wolf ve své knize „Duchovním letem třebíčským světem“ píše: „Kámen má podobu kruhovitou (jako mlýnský žernov) a kříž je do toho kruhu vypoukle vytesán“.

Badatel František Hruža z Třebíče (již nežije) uváděl u tohoto kamene název „Celní kolo“. V různých literaturách je tento kámen uváděn jako „cyrilometodějský“ s lidovým podáním.

V katalogu: „Kamenné kříže Čech a Moravy“ je tento kámen uveden pod číslem 0071 s textem: „Poškozená kruhová kamenná deska s reliéfem klínového kříže v kruhu. Rozměry: průměr 57 cm, síla 12 cm. Stojí na poloviční cestě do Stříteže“.

Baby nazývají se na Moravě staroslovanské kříže podoby románské, tesané hrubě z pískovce. Na Moravě je křížů více, v Čechách méně, kde jim však neříkají Baby. Kříže ty se považují za zbytky prvých dob křesťanských na Moravě z doby Cyrila a Metoděje. V našem kraji je podobný kříž mezi Třebíčí a Pouchovem.

ZKAMENĚLÁ BÁBA

Podíváte-li se na poněkud podrobnější mapu Třebíčska najdete jen malý kousek od města Třebíče při silnici ve směru na Velké Meziříčí, pomístní označení „U Baby“. Tak se tu totiž odedávna říká, a to podle kamene menhirovitého typu, který trčí ze země a vypadá jako ohnutá stařena. Není divu, že tento kámen zkamenělá bába je opředen starodávným lidovým vyprávěním.

ZKAMENĚLÁ BÁBA – POVĚST:

Dnes už jenom v pohádkách a pověstech potkáváme síly dobra a síly zla v jasných rozeznatelných podobách. Když zlo, tak útrapy, neštěstí, zloba. Když dobro, tak láska, radost a štěstí. V Třebíčském kraji zůstala lidem o střetu těchto sil nejen pověst, ale i důkaz.

Mluví o něm na severní (půlnoční straně) nedaleko města a silnice na Velké Meziříčí, do země zapadlý veliký kámen. Zlá zkamenělá bába. Mluví o něm na jižní (polední straně) u vesnice Stríteže, směrem ke Klučovské hoře, starobylý kostelík svatého Marka. U Marečka, jak se tu říká, bývala v pradávnu vesnička Kosovice. Dědina zanikla, kostelík, svědek vítězství dobra, zůstal.

Věděli o něm Kosovičtí, věděli o něm lidé z dávné dědinky Lubany, která stávala na druhé straně Třebíče, mezi Ptáčovem a Pocoucovem. V místech, kde se ještě dnes říká „Na Lubém“. Lidé se v dávnu usazovali tam, kde procházely cesty, u řek, potoků, u vod, které ctili stejně jako stromy a své zemřelé. A kolem nich dokola se rozkládaly hluboké tajemné hvozdy, osídlené bytostmi lesa, duchy i božstvy, co s nimi přišly ze Zakarpatských končin.

Největší bůh Perun, vládce hromu a blesku jim vládl stejně zde jako v jejich pravlasti. Lubané však dříve uctívali boha Velesa, ochránce stád a polní úrody. Jemu také přinášeli nejvíce obětních darů z obdělávané země i z toho, co jim běhalo po ohrazeném dvoře.

V malé dědině Lubany bylo největší roubené stavení hospodáře Strakoše. K jeho otci přicházeli k obřadům a poradám nejstarší z rodů, aby se správně rozpoznala doba, kdy začít sít a kdy sklízet. Strakoš však raději než na poli či lukách býval v lese a lovil. Jeho žena Vela to viděla nerada. „Proč se nestaráš víc o pole jako jiní?“ ptávala se ho. „Jak má potom náš synek vyrůstat v dobrého hospodáře, když je stále s tebou v lese“.

Strakoš se jí smál: „Já stačím na obojí a o syna se neboj. Také se to naučí“.

Strakošova syna Těšislava lákaly háje a lesy stejně jako jeho otce. Jenom luk a oštěp, které s sebou nosil, ty potřeboval málokdy. Dříve než radosti z lovu propadal potěšení, když mohl ležet pod mohutným jilmem a s přivřenými víčky pozorovat bílé zlatovlasé víly s věnci sasanečků na hlavách v jejich mihotavých tancích, skřítky u balvanů, lesní muže v přítmí houštiny. Měl radost, když viděl lesní žínky, co kousek dál u bříz dováděly.

U jezírka Těšislav potkával bledé panny, krásné jako vodní růžela někdy se pozdravil i se zelenovlasým vodníkem. U močálů viděl blikotavé bludičky se svítícím zeleným pásem. Rád poslouchal, o čem vyprávějí borovice v lese, lípy a buky v hájích, o čem to mlčí skály a šumí potoky. Rozuměl každému tomu hlasu a z každého slyšel o touze žít s nebem i zemí v pokoji.

Těšislav cítil, jak to chce také, zvláště, když se mu narodila sestřička Velinka. Samou radostí požádal víly, aby jí přišly zatančit až do dědiny, a otec Strakoš ulovil kance k hodokvasu.

V tu dobu, kdy se všichni v dědině i lese veselili, přiletěla do kraje babice - vlhvice, čarodějka a kněžka zlých bohů. Dávno jí tento kout pil krev. Lidé v něm chtěli zapomenout na ty, kterým ona sloužila. Plivla na zem a byla tu zloba. Než se Lubané rozhlédli, už je držela pod krkem. Do uší šeptala: „Cože? S tímhle sousedem si chceš připít? Když ti v zimě sebral koš polen? Když támhle ten se od rána mračí a neumí laskavě promluvit? Když tamta má lepší košili? Kožich? Hrnc?“

Ještě nebyl večer a celá dědina poznala, že se cosi děje. Ještě nebyla noc a celý kraj zesmutněl a zešedl. Všechny lesní bytosti, dobří duchové a božstva jako by se do země propadla. Plesnivý lišejník na suchých pahýlech stromů ukazoval jen k jednomu místu a tím byla temná jeskyně babice - vlhvice.

Kamenná socha boha Černoboha rostla ze tmy její sluje, z jejího čarování nad dýmem jedubýlí. Jedovatý dým se plazil ke vchodu, už zasahuje odumřelou přírodu, už se dusí lidi. Přes noc jsou Lubané k sobě nenávislní, plní zloby a zášti. Přes jedinou noc je klátí horká nemoc se zatemňováním mysli. Babice - vlhvice je spokojená. Jen ještě udeří Strakoše, toho, co se jí motá blízko sluje. Jen ještě zašlápne do bažin to mládě Těšislava, aby věděl, že černé hvozdy jsou její panství, kde on nemá co dělat.

V noci však v ohni cosi uviděla. Od východu podél řeky jdou dva bílí bratři a s nimi ten, který její bohy světlem, plamenem a slovem ničí!

Ještě tu noc babice - vlhvice přitáhla nad dědinu s vichřicí a krupobitím. Ještě tu noc divokým hlasem Lubanům poručila sloužit zlým bohům, kteří jsou mezi bohy nejmocnější.

Jako omráčení nosí zlé čarodějce a jejím bůžkům dary k usmíření. Ale baba se pytlíku žita, slepici, jehněti směje. Sama si vybere obětinu pro svého zloboha Černoboha.

Lubané stojí jako příkutí, noc je plná zčervenalých mračen, do kterých se zaplétají divoce rozčuchané vlasy babice. Všichni to vidí, letí ke Strakošovu stavení. Tam také dospěli i děti stojí venku, jen nemluvně je v jizbě samo! Baba rozráží vichřicí okna, vletí dovnitř a už malou Velinku odnáší. Než se kdo vzpamatoval, byla s ní ve své sluji.

Lubané se těžce probírají z mrákot, matka Vela do bolesti, Strakoš se rychle rozhoduje. Vydá se do temných hvozdů za babicí. Vydá se hledat své dítě, avšak starý moudrý otec ho zadrží.

„Nikam nechoď. Měl jsem podivný sen. Proti proudu řeky k nám jdou dva kněží s novým silným a dobrým Bohem. Ten nám pomůže“.

Ale Strakoš mu namítá: „Nevědí o nás. Nevědí o našem neštěstí“. „Tak si jdi. Vyplaš zlobabu z její díry a ty Těšislave se vyprav k řece naproti svatým bratrům. Popros je o pomoc proti zlu“. Těšislav běží rozednívajíc se krajinou jako mladý srnec. Už je na svahu nad řekou a tam uslyší lahodný zpěv. Srdce mu z něho zvoní radostí, když k němu sbíhá do údolí.

Zatím Strakoš se prodral lesem až k čarodějšíně sluji.

„Chci své dítě, vylez ven, babo! Už sem jdou ti, co rozbijí tvého Černoboha - zloboha“.

Baba v jeskyni vzteky zaklela. Velinka poděšením zaplakala a Strakoš zakřičel do tmy čarodějčiny díry: „Těšislav je sem od řeky už vede“!

Na víc babice - vlhvice nečekala. Vyletěla ze sluje do povětří, v náručí sochu svého Černoboha. Poletí hledat hlubší hvozdy, kde se před jasným světlem nového Boha ukryje.

Strakoš byl skokem u Velinky a už s ní běží k dědině.

Zlobaba letí povětřím a tu je uviděla. Dva svatí bílí bratři jdou údolím řeky a za nimi zástup lidí, kterým do srdce padlo a vzkřičilo učení o lásce a pravdě. Těšislav už průvod doběhl, už se poklonil Konstantinu a Metodějovi, kteří se vypravili z Velehradu rozsévat po Moravě víru v jediného dobrého Boha. Už jim stačil vypovědět trápení, co postihlo jeho rodinu i celé Lubany. A tu ji uviděl.

„Tam, tam letí“, ukazoval k půlnoční straně, kde jako balvan pod mraky letěla babice.

Starší ze svatých mužů rozhněvaně pozvedl proti černému zlu svou hůl. Sluneční paprsky se na ní zatřpytily, rozzářily se planoucími kříži a on vyslovil jediné slovo: „Anathema!“.

V tu chvíli baba zkameněla a zřítí se z povětří dolů. Ještě dnes leží na stejném místě.

Ale ke zbožnému průvodu přibíhají lidé z Kosovíc a vedou Konstantina a Metoděje do své dědiny na straně polední. I zde chtějí slyšet Slovo Boží, které rozhání strachy a temnoty pohanství.

Jak vlahý déšť padá jim do vyprahlých srdcí hlas svatých bratří a zní tam, když věrozvěstové putují dál: „I pokropím vás vodou z ryzího pramene a očistíte se od model svých i od hříchů

svých. Jediný Bůh slituje se nad vámi. Dá vám poznati pravou víru a hříchy vaše pohrouží do hlubin bezedných“!

Jaká radost Konstantina a Metoděje ovanula, když pak na zpáteční cestě našli v Kosovicích v posvátném Perunově háji jeho rozbitou modlu. Na jejím místě stál dřevěný kostelík. I zasvětil ho svatému Markovi a kostelík tam dodnes stojí.

Literatura: Kápě a lev, 2001

Jan Dokulil (narozen 24. 4. 1887) napsal divadelní hru pro mládež „O zkamenělé bábě Alruně“. Třebíčská školní mládež tehdy hru velmi dobře znala.

Slovo Alruna vzniklo z nordického bájesloví.

Alruna = vědma.

Gótské slovo runa = tajemství, písmo runové = tajemné.

Německy raunen = tajemně našeptávat, německy Alraune nebo der Alraun také značí kořen rostliny mandragory čili pokřínu. Kořen mívá lidskou podobu, vypadá jako mužíček (Alraunmännchen) a přináší prý vlastníkům svým ustavičné štěstí.

Richard Wolf ve své knížce: *Duchovním letem třebíčským světem* píše: „K Alruně přišel poutník z Palestiny, posel nového života, apoštol kristovské nauky. Alruna ho nepochopila. Poutník ale duchovní silou (leskem kříže na prsou) odrazil vražedný její útok, všecka hrůza obmyšleného zločinu padla na ni zpět a zešilevší běžela k cestě veřejné a tam na věky pro výstrahu zkameněla. Ve skutečnosti je to hrubě vytesaný kříž metodějský. Tam si Metoděj na své visitační cestě po Moravě slavil bohoslužbu a křtil slovanské naše předky z celého tamního vřkolu“.

O kamenném kříži se také zmiňuje *Mikšíček* ve své *Sbírce pověstí moravských a slezských*, svazek IV. strana 14-24, r. 1845. V katalogu Kamenné kříže Čech a Moravy je kámen zapsán pod číslem 0339. Kamenný kříž se zakulacenými rameny. Svou siluetou připomíná ženskou postavu proto je v místě jmenován Babou. Rozměry: 84 x 52 x 32cm. Kříž stojí na vrcholu stoupaní silnice z Třebíče do Pocoucova po pravé straně.

Literatura: Kamenné kříže Čech a Moravy, 2001

Zpracovala: Marie Dvořáková - kronikářka

NOVÝ STAVEBNÍ ZÁKON:

Od ledna 2007 začal platit **zákon o územním plánování a stavebním řádu č. 183/ 2006 Sb.** (stavební zákon).

Součástí nových legislativních úprav na úseku územního plánování a stavebního řádu je i zákon č. 186/2006 Sb., o změně některých zákonů souvisejících s přijetím stavebního zákona.

Řádná příprava je šancí na zkrácené řízení

Stavebník si nemůže počínat svévolně a podle ustanovení §152 stavebního zákona má např. za povinnost zjistit si informace o existenci podzemních staveb technické infrastruktury a zajistit jejich ochranu. Musí dbát na řádnou přípravu a provádění stavby, dodržovat obecné požadavky na výstavbu a mít přitom na zřeteli ochranu životního prostředí, majetku a šetrnost k sousedství.

O zahájení prací je stavebník povinen v dostatečném předstihu informovat dotčené vlastníky sousedních pozemků a staveb. V případě zjištěných závad na stavbě, které ohrožují životy a zdraví osob nebo bezpečnost stavby, je povinen stavebník tyto závady neprodleně hlásit stavebnímu úřadu.

Nově jsou stanoveny také povinnosti stavbyvedoucím, stavebním dozorům, vlastníkům staveb, právníkům a fyzickým osobám podnikajícím ve výstavbě, projektantům a vlastníkům technické infrastruktury. Změna zákona přináší i daleko větší nároky v průběhu jejího zpracování a na provádění stavby.

Pouze řádně zpracovaná a projednaná dokumentace bez připomínek dotčených orgánů může stavebníkovi umožnit využít některé z forem zkráceného řízení.

Druh územního rozhodnutí dle charakteru stavby

Dle druhu a náročnosti stavby a podmínek konkrétního území nový stavební zákon upravuje při umístování staveb několik možností územního rozhodnutí a stanovuje i případy, kdy se vydání územního rozhodnutí nevyžaduje. Rozhodnutí o požadovaném záměru je možné dosáhnout v rámci klasického územního řízení, které je nově upraveno jako veřejné a záměr se projednává i s veřejností.

Další možností je zjednodušené územní řízení, které předpokládá, že dotčené orgány a účastníci řízení vysloví s tímto zjednodušeným řízením souhlas. Rozhodnutí lze získat i na základě územního souhlasu, což se týká bezkonfliktních staveb, ke kterým nejsou stanoveny žádné podmínky dotčených orgánů a jsou doloženy kladnými souhlasy potencionálních účastníků řízení. Dále jej získáme i na základě podmínek uvedených v územně plánovací informaci a rovněž za použití nového institutu, tzv. veřejnoprávní smlouvy.

Nová právní úprava i nadále umožňuje spojovat územní a stavební řízení, a to v případě, že podmínky v území jsou jednoznačné, především je-li pro území schválen územní plán nebo regulační plán.

K podstatným změnám dochází i na úseku stavebního řádu. Postup při povolování a ohlašování staveb vychází z předpokladu, že o podmínkách umístění stavby bylo rozhodnuto během územního rozhodování. V rámci stavebního řízení a ohlášení se již řeší pouze stavebně technické otázky provedení stavby.

Bez povolení jen minimum staveb

Bez jakéhokoliv povolení stavebního úřadu může být realizováno pouze minimum staveb, jejichž nejčastější příklady uvádíme:

1. informační a reklamní zařízení o ploše menší než 0,6m² umístovaná mimo ochranná pásma pozemních komunikací, mimo kulturní památky a mimo území, kde svůj zájem uplatňuje státní památková péče
2. přenosné stavby, zařízení a konstrukce, jejichž doba umístění na pozemku nepřesáhne 30 dnů v roce
3. sjezdy z pozemních komunikací na sousední pozemky
4. stavební úpravy, jimiž se nezasahuje do nosných konstrukcí stavby, nemění se vzhled stavby a také nevyžadují posouzení vlivu na životní prostředí a jejich provedení nemůže negativně ovlivnit požární bezpečnost (výměna oken, výměna pouze střešní krytiny, rekonstrukce bytových jader panelových domů, beze změny rozměrů, oprava rozvodů inženýrských sítí)
5. udržovací práce, jejichž provedení nemůže negativně ovlivnit zdraví osob, požární bezpečnost, stabilitu a vzhled stavby, životní prostředí a bezpečnost při užívání a nejde o udržovací práce na stavbě, která je kulturní památkou (opravy fasády, vnitřních omítek, obkladů stěn, podlah, dlažeb, opravy a nátěry oplechování střech, žlabů, dešťových svodů, opravy oken a dveří, výměna a opravy zařizovacích předmětů, opravy oplocení, apod.).

S územním souhlasem

Nově se rozšiřuje okruh staveb, které nevyžadují stavební povolení ani ohlášení. Jejich taxativní výčet je uveden v §103 stavebního zákona. My pro názornost uvádíme nejčastější příklady. Avšak pozor, všechny tyto stavby vyžadují minimálně územní souhlas:

1. stavby o jednom nadzemním podlaží do 25 m² zastavěné plochy a do 5 m výšky, nepodsklepené, jestliže neobsahují pobytové místnosti, hygienická zařízení ani vytápění,

neslouží k ustájení zvířat a nejde o sklady hořlavých kapalin a hořlavých plynů (např. garáže, sklady zahradního nábytku, apod.)

2. stavby pro zemědělství o jednom nadzemním podlaží do 70 m² zastavěné plochy a do 5 m výšky, nepodsklepené, s výjimkou staveb pro ustájení zvířat pro chovatelství a kromě zemědělských staveb, které mají sloužit pro skladování a zpracování hořlavých látek, např. seníky, sušičky, sklady hořlavých kapalin, sklady chemických hnojiv (např. sklady zemědělské techniky, zemědělských produktů, apod.)

3. stavby pro plnění funkcí lesa do 70 m² zastavěné plochy a do 5 m výšky, bez podsklepení

4. stavby pro chovatelství o jednom nadzemním podlaží o zastavěné ploše do 16 m² a do 5 m výšky

5. zimní zahrady o jednom nadzemním podlaží a skleníky do 40 m² zastavěné plochy a do 5 m výšky

6. přístřešky o jednom nadzemním podlaží, které slouží veřejné dopravě a jiné veřejně přístupné přístřešky do 40 m² zastavěné plochy a do 4 m výšky

7. stavební úpravy kotelen, pokud se při nich podstatně nemění jejich parametry, topné médium nebo způsob odvodu spalin, topné agregáty, čerpadla a zařízení pro solární ohřev vody

8. stavební úpravy energetických vedení, vodovodů a kanalizací, pokud se nemění jejich trasa

9. přípojky vodovodní, kanalizační a energetické v délce do 50 m

10. informační a reklamní zařízení o celkové ploše menší než 0,6 m²

11. informační a reklamní zařízení u nichž byla územním rozhodnutím nebo územním souhlasem omezena doba trvání nejvýše na 3 měsíce a jejichž celková výška nepřekračuje 10 m a celková plocha 20 m².

Stavby jen na ohlášení

Ustanovení § 104 stavebního zákona vymezuje výčet staveb, které vyžadují pouze ohlášení.

Ovšem za předpokladu, že jsou navrženy v souladu s obecnými požadavky na výstavbu, s územně plánovací informací a umístěny v zastavěném území nebo v zastavitelné ploše, kde se poměry v území stavbou podstatně nezmění a stavba nebude vyžadovat nové nároky na dopravní a technickou infrastrukturu. Jedná se o tyto případy:

1. stavby pro bydlení a pro rekreaci do 150 m² zastavěné plochy, s jedním podzemním podlažím do hloubky 3 m a nejvýše dvěma nadzemními podlažními a podkrovím

2. podzemní stavby do 300 m² zastavěné plochy a hloubky do 3 m, pokud nejsou vodním dílem

3. stavby do 300 m² zastavěné plochy a výšky do 10 m, s výjimkou staveb pro bydlení a halý do 1000 m² zastavěné plochy a výšky do 15 m, pokud tyto stavby a halý budou nejvýše s jedním

nadzemním podlažím, nepodsklepené a dočasně na dobu nejdéle 3 let

4. stavby do 25 m² zastavěné plochy, do 5 m výšky s jedním nadzemním podlažím, podsklepené nejvýše do hloubky 3 m.

Současně však musí stavebník k ohlášení přiložit i doklad, že o svém záměru informoval prokazatelně vlastníky sousedních pozemků a staveb na nich. Také je třeba zdůraznit, že ohlášení má naprosto odlišnou podobu, než ohlášení dle starého stavebního zákona. Je zde mimo jiné kladen velký důraz na projektovou dokumentaci, která musí být zpracována v souladu s příslušnou vyhláškou a na dokladovou část, kterou musí ohlášená stavba obsahovat. Pokud ohlašovaná stavba nebude splňovat zákonem stanovené podmínky, stavební úřad rozhodnutím tuto stavbu zakáže. Nelze ji již převést do režimu stavebního řízení, jak tomu bylo doposud.

Kdy potřebujeme územní řízení či územní souhlas

Stavební zákon v § 104 uvádí i výčet staveb, na které sice stačí ohlášení, ale zároveň mohou podléhat územnímu řízení nebo územnímu souhlasu, např.:

1. větrné elektrárny do výšky 10 m
2. stavební úpravy pro změny v užívání části stavby, kterými se nezasahuje do nosných konstrukcí stavby, nemění se její vzhled a nevyžadují posouzení vlivů na životní prostředí
3. stavby neuvedené v § 103, tj. terénní úpravy, stavby zařízení stavenišť, přípojky, stavby opěrných zdí do výšky 1 m, informační a reklamní zařízení na stavbě nebo na pozemku a stavby pro reklamu, výrobky plnící funkci stavby, cirkusové stany, antény, včetně jejich nosných konstrukcí a souvisejících elektronických komunikačních zařízení, udržovací práce na stavbě, sjezdy z pozemních komunikací na sousední nemovitosti (stavební úpravy pozemních komunikací a udržovací práce na nich, jež vyžadují ohlášení, vymezuje vyhláška č. 101/1997 Sb., kterou se provádí zákon o pozemních komunikacích, v platném znění).

S pomocí autorizovaného inspektora

Stavebník může nově využít institutu zkráceného stavebního řízení s pomocí služeb autorizovaného inspektora. Pokud s ním uzavře smlouvu o provedení kontroly projektové dokumentace stavby (za úplatu a písemnou formou), smí tuto stavbu provádět pouze na základě oznámení stavebního úřadu s přiloženou projektovou dokumentací a certifikátem autorizovaného inspektora. Autorizované inspektory jmenuje ministr pro místní rozvoj. Další možností stavebníka je podobně jako při umístování staveb, uzavření veřejnoprávní smlouvy o výstavbě.

Rodinné domy nově bez kolaudace

Změny nastávají i v užívání stavby. Stavebník má dle nového stavebního zákona právo užívat stavbu po jejím dokončení, a to na základě oznámení stavebnímu úřadu 30 dnů před započítáním užívání stavby. Pokud ovšem stavební úřad na základě provedení prohlídky nezakáže stavbu užívat.

Kolaudační souhlas je nutný u staveb jejichž vlastnosti nemohou budoucí uživatelé ovlivnit. To se týká např. staveb škol, nájemních bytových domů, staveb pro obchod, výrobu či staveb občanské a dopravní infrastruktury. Kolaudovat je nutné i stavby, u kterých bylo stanoveno provedení zkušebního provozu a změny staveb jež jsou kulturní památkou.

Stavby, pro které bylo vydáno pravomocně stavební povolení do 31. 12. 2006, budou i nadále vyžadovat kolaudační rozhodnutí dle starého zákona č. 50/1976 Sb.

Kontrolní prohlídky formou státního dozoru

Institut státního stavebního dohledu je nahrazen novou úpravou státního dozoru a novými pravomocemi stavebního úřadu při tzv. kontrolních prohlídkách. Při nich probíhá kontrola nad prováděním a užíváním staveb dle stanoveného plánu, popř. dle stavebního úřadu.

I nový stavební zákon pamatuje ve svých ustanoveních na protiprávní jednání fyzických osob, právnických osob a podnikajících fyzických osob. Současně vymezuje skutkové podstaty přestupků a správních deliktů a výši pokut.

Investorům při jejich záměrech přípravy a realizace stavby, které se mohou lišit od výčtu uvedených staveb, rozhodně doporučujeme, aby je konzultovali před podáním žádosti, příp. před realizací stavby na stavebním úřadu.

Náležitosti ohlášení, žádostí a dalších podání podle nového stavebního zákona stanovuje prováděcí vyhláška.

Patříčný úkon lze učinit pouze na platných formulářích, které musí být řádně vyplněny. Pokud tak stavebník neučiní, stavební úřad bude nucen v souladu se zákonem takové podání odložit.

Formuláře žádostí jsou k dispozici na stavebním odboru a na www stránkách Ministerstva pro místní rozvoj ČR.

VODNÍ ZÁKON (problematika studní):

Zánik povolení k nakládání s vodami

Zákon č. 20/2004 Sb., kterým došlo k novelizaci vodního zákona č. 254/2001 Sb., o vodách (dále „jen vodní zákon“) stanovil, že vybraná povolení k nakládání s vodami zanikají nejpozději k datu 1.1.2008.

Ze zákona zaniká platnost existujících povolení, tzn. pokud občané (jednotlivé domácnosti, fyzické osoby) nebo podnikatelské subjekty odebírají podzemní nebo povrchovou vodu či vypouštějí odpadní vody do vod povrchových nebo do vod podzemních a měli vydaná povolení do konce roku 2001. Je třeba zdůraznit, že odběry podzemní nebo povrchové vody a vypouštění odpadních vod do vod povrchových nebo podzemních bez povolení vodoprávního úřadu jsou a byly nelegální. Tato povinnost není nově zavedenou povinností.

1) Odběry podzemních vod (studny) - fyzické osoby (domácnosti)

- **nemusí** vybudované prokazatelně před rokem 1955 sloužící pouze pro domácnost (nikoli pro podnikání) nepotřebují žádné nové povolení k odběru podzemních vod (studna je uvedena v historických materiálech - odhady, smlouvy, stavební povolení, projektová dokumentace atd.)

- **musí** u kopané studny vybudované po roce 1955 do konce roku 2001 je vlastník povinen vlastnit povolení na stavbu studny a povolení k odběru podzemních vod. Pokud je nevlastní, musí požádat vodoprávní úřad MěÚ Třebíč, OŽP o povolení k odběru podzemních vod. Žádost obsahuje: formulář žádosti, snímek katastrální mapy se zákresem místa odběru, výpis z katastru nemovitostí na pozemek, kde je umístěna studna a odběrné zařízení, souhlas s odběrem podzemní vody od obce, pasport stavby (schématický náčrt studny-řez s popisem technického provedení studny, případně doklady o povolení studny a kolaudace studny vydané v minulosti (stavební úřad, stavební komise atd.).

- **musí** u vrtané studny vybudované po roce 1955 do konce roku 2001 je vlastník povinen vlastnit povolení na stavbu studny a povolení k odběru podzemních vod. Pokud je nevlastní, musí požádat vodoprávní úřad MěÚ Třebíč, OŽP o povolení stavby studny a povolení k odběru podzemních vod. Žádost obsahuje: formuláře žádosti, snímek katastrální mapy se zákresem místa odběru, výpis z katastru nemovitostí na pozemek, kde je umístěna studna a odběrné zařízení, souhlas s odběrem podzemní vody od obce, 2x projektovou dokumentaci stavby zpracovanou projektantem pro vodní díla včetně vyjádření hydrogeologa, uvedené všechny vlastníky sousedních pozemků včetně adres, správní poplatek 300,- Kč, souhlasné vyjádření příslušného obecního stavebního úřadu, že stavba je v souladu s územním plánem obce.

- **musí** vrtané i kopané studny vybudované po roce 2001, které nemají platné povolení na stavbu studny a odběr podzemní vody, musí být požádáno o povolení stavby studny a povolení odběru podzemní vody. Doklady stejné jako u předchozího případu.

2) Odběry povrchových vod (rybníky, vodní toky atd.) fyzické osoby (domácnosti)

- **nemusí** pokud odebírá vodu bez použití zvláštního technického zařízení (kýbl, konev apod.) nebo ji zachycuje na pozemku jednoduchým zařízením (samospádem do jednoduché jímky, sudu, ze střechy okapem) a využije ji pro zalévání zahrady nepotřebuje povolení k odběru povrchových vod od vodoprávního úřadu

- **musí** ten, kdo odebírá povrchovou vodu z užitím zvláštního technického zařízení (čerpadlo, trkač, potrubí atd.), je třeba povolení vodoprávního úřadu bez ohledu na množství odebíraných vod. K žádosti je potřeba: formulář, kopie katastrální mapy se zákresem místa odběru, doklad o vlastnictví k pozemku místa odběru, stanovisko správce toku a správce povodí, údaje o průtocích ve vodním toku, vyjádření MěÚ Třebíč, OŽP-ochrana přírody, popis technického zařízení, které je k odběru využíváno.

3) Podnikatelské subjekty

Výše uvedené platí pouze pro fyzické osoby (jednotlivé domácnosti).

Pokud se jedná o podnikatelské subjekty, právnické a fyzické osoby podnikající, musí každý subjekt vlastnit potřebné povolení k odběru podzemních nebo povrchových vod a povolení k vypouštění odpadních vod, pokud s povrchovými, podzemními či odpadními vodami nakládá.

Kde lze získat bližší informace:

Bližší informace k prováděným odběrům povrchové nebo podzemní vody a k vypouštění odpadních vod do vod podzemních nebo povrchových budou poskytnuty **na Městském úřadu Třebíč, odbor životního prostředí oddělení vodního hospodářství, Masarykovo nám, 116, budova B, I. patro, dveře B113 a B114. Telefonické spojení: 568 805 254; 568 805 238** nebo lze využít Ministerstvem zemědělství a Ministerstvem životního prostředí zřízenou internetovou adresu **www.zanikpovoleni.cz** a bezplatnou telefonní linku **800 101 197**.

Příslušné formuláře najdete na internetových stránkách města Třebíče, odkaz formuláře a tiskopisy - odbor životního prostředí.

KOLIK NA ÚŘADĚ ZAPLATÍTE ZA STAVBY, KATASTR:

1. Výpis nebo opis z katastru nemovitostí	100 Kč	
2. Vydání kopie katastrální mapy (1. str. A4)	50 Kč	
3. Přijetí návrhu o zahájení řízení o povolení vkladu do katastru nemovitostí		500 Kč
4. Vydání stavebního povolení ke stavbě pro bydlení s nejvýše třemi byty		300 Kč
5. Vydání stavebního povolení ke stavbě garáže s nejvýše třemi stáními, bazénu, přípojky	300 Kč	
6. Vydání stavebního povolení ke stavbě pro individuální rekreaci do zastavěné plochy 70 m ²	300 Kč	
7. Vydání stavebního povolení ke změně stavby	300 Kč	
8. Vydání územního rozhodnutí o umístění stavby	1000 Kč	
9. Vydání územního rozhodnutí o dělení nebo scelování pozemků		500 Kč
10. Vydání povolení ke změně užívání stavby	500 Kč	
11. Vydání povolení k odstranění stavby	100 Kč	
12. Identifikace parcel	100 Kč	
13. Ověřené opisy nebo kopie listin ze sbírky katastrálního operátu, jednotná sazba	50 Kč	

ANKETA – VÝSLEDKY:

V závěru minulého roku jsme Vám rozdali anketní lístky, jejichž prostřednictvím chceme zjišťovat názory a připomínky obyvatel obce. Z trvale obydlených 149 domů jsme obdrželi 18 % odpovědí (24 vyplněných anketních lístků, 2 názory osobně a jeden e-mailem).

Za Vaše odpovědi a názory Vám tímto děkujeme.

K jednotlivým oblastem jste se vyjádřili následovně:

Otázka	Počet odpovědí		
	ano	ne	celkem
Vybudování chodníku na polní cestě kolem „Františka“	17	10	27
Zachování stávajícího rybníku			

na návsi	14	13	27
Usměrnění rychlosti jízdy vozidel v obci	21	6	27

Z ostatních námětů a připomínek:

1. Oblast kultury a sportu - obnovení knihovny, organizace zájmových kroužků pro děti, vybudování hřiště, cvičení pro děti a ženy, více kulturních akcí v obci (např. čarodějnice, divadlo, Mikuláš, Den dětí, ...).
2. Komunální oblast - úprava toku potoku, rozmístění kontejnerů na odpady na více míst, více zeleně.
3. Oblast dopravy - opravy chodníků v obci, obnovení polní cesty od silnice do Klučova směrem do Laviček, zamezení průjezdu rybářů od křižovatky na Kožichovice k rybníku Markovka, zpomalovací práh od Kožichovic a regulace rychlosti na 20 km, rozšíření dopravního značení.
4. Ostatní - oprava obecního rozhlasu, zákaz letiště pro modeláře.

DUCHOVNÍ SPRÁVCI FARNOSTI TŘEBÍČ – JEJKOV:

Na sklonku roku 1784 do farnosti zahrnuta vesnice Střítež.

Světští kněží:

1784 - 1798	Jakub Dvořecký (zemřel 1814 - třebíčský děkan)
1798 - 1800	Josef Schumpter (zemřel 1800)
1800 - 1802	Alois Chornitzer
1802	Josef Zahradníček (administrátor)

Otcové z řádu menších bratří sv. Otce Františka - kapucínů:

1803 - 1823	P. Tertulian Přerovský (třebíčský rodák)
1823 - 1832	P. Jeroným Svoboda
1832 - 1877	P. Tadeáš Freis (zemřel 1883)
1877 - 1891	P. Albert Chlumecký (zemřel 1891)
1891 - 1899	P. Anděl Josef Krob (stal se provinciálem)
1899 - 1917	P. Jan Nepomuk Rubringer (zemřel 1917 v Maria Zell, pohřben v Třebíči)
1917	P. Timotej J. Kyselý (administrátor)
1917 - 1925	P. Ambrož Smékal
1925 - 1934	P. Athanasius Vysloužil
1934 - 1935	P. Vladimír Jindřich Lakomý
1935 - 1957	P. Aegidius František Pytlíček (exprovinciál řádu kapucínů, zemřel 1966 na Moravci, pohřben v Třebíči)
1957 - 1980	P. Kassián Boh. Válek (zemřel 1980)
1980 - 2000	P. Antonín Zdeněk Kovář (kapucín, zemřel 2000)
2001 - 2004	Mgr. Ševela (děkan)
2004 - 2006	Ervín Jansa (děkan)
2006 - 2007	Mgr. Jiří Plhoň (farář Třebíč - Jejkov)
2007 - nyní	P. Vlastimil Protivínský

STRÍTEŽŠTÍ RODÁCI:

ThDr. Josef Zvěřina – kněz, profesor, teolog, chartista, obhájce náboženské svobody.

Narodil se 3. 5. 1913 ve Stříteži, s rodiči se přestěhoval do Vídně. Na Moravu se vrátil až po válce. Od roku 1924 studoval v Praze, v roce 1932 maturoval na jezuitském gymnáziu v Dejvicích. V roce 1932 - 1937 studoval bohosloví v Římě na Lateránském ateneu. V roce 1937 vysvěcen na kněze. Po návratu do vlasti působil u sv. Mikuláše v Praze. V roce 1942 byl odsunut v Zámuskách u Kolína. Po válce odjel do Francie, v roce 1947 získal doktorát v oboru dějin umění. V roce 1950 nastoupil vojenskou službu u PTP. V roce 1952 byl zatčen a odsouzen za velezradu na 22 let vězení. Vystřídal mnoho dělnických profesí. V roce 1968 se stal vysokoškolským učitelem na teologické fakultě univerzity Karlovy v Praze. Po invazi vojsk Varšavské smlouvy byl z fakulty propuštěn a byla mu zakázána duchovní služba. Pokračoval dále a vedl bytové semináře pro kněze, mládež a intelektuály. Od roku 1970 působil jako duchovní správce a v roce 1975 byl „poslán“ do důchodu. V roce 1977 mezi prvními podepsal CHARTU 77. Pražského jara využil k založení časopisu VIA. Působil jako poradce kardinála Tomáška. Ovlivnil mnoho lidí, např. prof. Tomáše Halíka (sociolog, teolog). Utonul 18. 8. 1990 v moři v Nettunu u Říma, a to den po setkání s papežem Janem Pavlem II. Je pohřben v Praze na Vyšehradě. Podrobnější informace naleznete v dalších Zpravodajích.

Ing. Jiří Dvořák – akademický malíř, profesor, inženýr.

V letošním roce uplynulo 30 let od úmrtí Jiřího Dvořáka, který se narodil 10. 4. 1891 ve Stříteži, v domě číslo 6. Absolvoval gymnázium v Třebíči, roku 1914 nastoupil na východní frontu (I. světová válka), byl v ruském zajetí. Po návratu získal titul inženýr, za fašistické okupace žil ve Stříteži a zúčastňoval se kulturního života v obci. Po válce v roce 1919 - 1923 studoval malířství na pražské AVU u prof. Vratislava Nechleby. Jako profesor kreslení a matematiky působil na gymnáziu v Moravských Budějovicích později v Ivančicích, kde se věnoval i práci kulturní a organizátorské. V roce 1948 se stal ředitelem střední školy v Ivančicích.

Jeho tvorba je pevně spjata s krajem, kde působil po celý život (rodná Vysočina a Ivančice). Byl krajinářem, grafikem a maloval i portréty. Vytvořil mistrné podobizny své manželky, dětí a prostých lidí.

Tvořil grafiku (ex libris) a nástěnnou výzdobu veřejných budov. Stal se čestným občanem Ivančic. Zemřel 25. 1. 1977. Jeho dílo je velkým přínosem pro české výtvarné umění a jeho obrazy budou mít jistě co říci i nastupujícím generacím.

Někteří lidé si jej pamatují jako prostého a neobyčejně dobrého, vzácného člověka.

FOTOSERIÁL – pomník padlým a kříže:

- 1. Pomník padlým v I. světové válce** - postaven v roce 1922. Stojí na návsi před školkou. Na pomníku jsou jména a fotografie pěti padlých občanů ze Stříteže
- 2. Kamenný kříž** - v roce 1871 nahradil původní dřevěný kříž. Stojí na hřbitově
- 3. Kovový kříž** - v roce 1880 nechal postavit a posvětit Jan Procházka. Stojí v Lavičkách, na polní cestě ze Stříteže k rybníku Hodinovec
- 4. Kamenný kříž** - v roce 1846 postaven a posvěcen. Stojí v dolní části obce (u silnice na Klučov) - „U tří líp“
- 5. Kamenný kříž** - v roce 1876 postaven a posvěcen. Stojí po pravé straně silnice Střítež - Třebíč, proti autobazaru Jahoda. U něj postaven starý kámen s vytesaným křížem
- 6. Kamenný kříž** - v roce 1910 nechal postavit a posvětit Jan Procházka. Stojí na pravé straně cesty ke hřbitovu

SYMBOLY OBCE STRÍTEŽ:

1. Znak - červen 2004. Popis: v modrém štítě nad stříbrnou vlnitou patou se dvěma červenými květy krácející stříbrný okřídlený čelně hledící lev se zlatou zbrojí a svatozáří a červeným jazykem držící v pravé tlapě stříbrný květ na vztyčeném zlatém stonku

2. Vlajka - červen 2004. Popis: list tvoří čtyři vodorovné pruhy, modrý, bílý, červený a bílý, v poměru 5:1:1:1. Žerďová polovina modrého pruhu - krácející bílý okřídlený čelně hledící lev se žlutou zbrojí svatozáří a červeným jazykem držící v pravé tlapě bílý květ na vztyčeném žlutém stonku. Poměr šířky k délce je 2:3

3. Logotyp (logo, výtvarná značka) - září 1999. Popis: nosným motivem je písmeno e = eden = ráj